

**VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI**

LÊ PHƯƠNG HÒA

**PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI
VÙNG TAM GIÁC PHÁT TRIỂN
VIỆT NAM - LÀO – CAMPUCHIA**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

HÀ NỘI - 2013

**VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI**

LÊ PHƯƠNG HÒA

**PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI VÙNG
TAM GIÁC PHÁT TRIỂN VIỆT NAM - LÀO – CAMPUCHIA**

Chuyên ngành : Kinh tế Thế giới và Quan hệ Kinh tế Quốc tế
Mã số : 62.31.07.01

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC:

1.PGS. TS. Nguyễn Duy Dũng

2.TS. Lê Thị Ái Lâm

HÀ NỘI- 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan Luận án này là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các kết quả nêu trong luận án là trung thực và chưa được công bố trong bất kỳ công trình nào khác. Nếu có gì sai sót tôi xin chịu trách nhiệm hoàn toàn.

Nghiên cứu sinh

MỤC LỤC

Trang phụ bìa

Lời cam đoan

Mục lục

Danh mục các ký hiệu, các chữ viết tắt

Danh mục các bảng

Danh mục các hình vẽ, biểu đồ, sơ đồ

MỞ ĐẦU 1

CHƯƠNG 1. TỔNG QUAN..... 7

1.1. Lịch sử nghiên cứu vấn đề. 7

1.1.1. Các công trình lý luận..... 7

1.1.2. Các công trình liên quan đến hợp tác tiểu vùng xuyên biên giới ... 10

1.1.3. Các công trình liên quan đến Tam giác phát triển Việt Nam – Lào -
Campuchia 14

1.2. Cơ sở lý thuyết và phương pháp nghiên cứu 21

1.2.1. Cơ sở lý thuyết..... 21

1.2.1.1. Một số lý thuyết liên quan đến hội nhập kinh tế quốc tế ... 21

1.2.1.2. Một số lý thuyết liên quan đến phát triển vùng..... 27

1.2.2. Khung nghiên cứu..... 31

1.2.3. Phương pháp nghiên cứu 32

**CHƯƠNG 2: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ PHÁT TRIỂN KINH
TẾ - XÃ HỘI VÙNG TAM GIÁC PHÁT TRIỂN VIỆT NAM - LÀO -
CAMPUCHIA..... 36**

2.1. Một số vấn đề lý luận phát triển vùng tam giác phát triển..... 36

2.1.1. Lý luận chung 36

2.1.1.1. Lý luận về phát triển kinh tế - xã hội 36

2.1.1.2. Lý luận về hội nhập kinh tế..... 38

2.1.1.3. Lý luận về phát triển vùng.....	41
2.1.2. Các tiêu chí đánh giá phát triển kinh tế - xã hội vùng.....	44
2.2. Cơ sở hình thành và phát triển Tam giác phát triển Việt Nam – Lào – Campuchia.....	48
2.2.1. Xu hướng hình thành và phát triển các tam giác phát triển ở Đông Nam Á.....	48
2.2.2. Các yếu tố cơ bản để hình thành nên vùng Tam giác phát triển Việt Nam – Lào - Campuchia.....	53
2.2.3. Nhu cầu hợp tác và phát triển tại vùng biên giới chung ba nước Việt Nam, Lào và Campuchia	57
2.2.3.1. Thực tiễn hợp tác phát triển của ba nước Việt Nam, Lào, Campuchia.....	57
2.2.3.2. Lợi ích của sự hợp tác tại Tam giác phát triển Việt Nam – Lào - Campuchia	61
2.2.4. Tổng quan về Tam giác phát triển Việt Nam – Lào - Campuchia .	63

CHƯƠNG 3: THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI VÙNG TAM GIÁC PHÁT TRIỂN VIỆT NAM - LÀO - CAMPUCHIA..... 72

3.1. Thực trạng phát triển kinh tế - xã hội vùng Tam giác phát triển Việt Nam – Lào - Campuchia.....	72
3.1.1. Thực trạng phát triển kinh tế.....	72
3.1.1.1. Tăng trưởng và chuyển dịch cơ cấu kinh tế	72
3.1.1.2. Thực trạng phát triển nông nghiệp	78
3.1.1.3. Thực trạng phát triển ngành dịch vụ	84
3.1.1.4. Thực trạng phát triển công nghiệp	87
3.1.2. Thực trạng phát triển xã hội.....	88
3.1.2.1. Y tế	88
3.1.2.2. Giáo dục, đào tạo	91
3.1.2.3. Lao động, việc làm	96
3.1.3. Cơ sở hạ tầng	98

3.2. Các nhân tố tác động đến quá trình phát triển kinh tế - xã hội vùng Tam giác phát triển Việt Nam – Lào - Campuchia	104
3.2.1. Điều kiện tự nhiên.....	104
3.2.1.1. Các nguồn tài nguyên thiên nhiên	104
3.2.1.2. Vị trí địa lý.....	105
3.2.2. Vốn cho đầu tư phát triển	106
3.2.3. Quy mô và chất lượng nguồn lao động.....	111
3.2.4. Trình độ phát triển và ứng dụng khoa học công nghệ	112
3.2.5. Hợp tác giữa ba nước Việt Nam, Lào, Campuchia và trong vùng Tam giác phát triển Việt Nam – Lào - Campuchia.....	115
3.2.6. Trình độ phát triển cơ sở hạ tầng	117
3.2.7. Cơ chế chính sách của mỗi nước và cho riêng vùng	118
3.3. Đánh giá chung về sự phát triển kinh tế - xã hội của Tam giác phát triển Việt Nam – Lào - Campuchia.	121

CHƯƠNG 4: KẾT QUẢ VÀ BÀN LUẬN..... 126

4.1. Đánh giá kết quả hợp tác phát triển CLVDT	126
4.2. Một số luận bàn về hướng phát triển kinh tế - xã hội CLVDT trong thời gian tới.....	133
4.3. Đề xuất một số giải pháp nhằm phát triển kinh tế - xã hội vùng Tam giác phát triển Việt Nam – Lào - Campuchia trong thời gian tới.....	136

KẾT LUẬN..... 145

CÁC CÔNG TRÌNH LIÊN QUAN
ĐÃ ĐƯỢC CÔNG BỐ HOẶC THAM GIA
TÀI LIỆU THAM KHẢO

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1 Thống kê kim ngạch xuất, nhập khẩu giữa Lào và Việt Nam giai đoạn 2001-2009	56
Bảng 2.2 : Kim ngạch xuất nhập khẩu của Việt Nam và Campuchia qua các năm	58
Bảng 2.3: Diện tích, dân số và mật độ dân số các tỉnh thuộc vùng CLVDT (2009)	65
Bảng 3.1: Tốc độ tăng trưởng GDP của các tỉnh Tây Nguyên	72
Bảng 3.2. Chăn nuôi gia súc, gia cầm tại C-CLVDT(2004-2009)	78
Bảng 3.3. Số lượng gia súc, gia cầm tại C-CLVDT (2004-2009)	80
Bảng 3.4. Xuất nhập khẩu tại L-CLVDT giai đoạn 2005-2009	83
Bảng 3.5. Tình hình xuất - nhập khẩu thông qua các cửa khẩu của Việt Nam	84

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 1.1: Lý thuyết trung tâm của W.Christaller – 1833	32
Hình 1.2: Khung nghiên cứu	33
Hình 3.1: Tốc độ tăng trưởng trung bình của CLVDT giai đoạn 2005-2009	70
Hình 3.2: Chuyển dịch cơ cấu kinh tế của khu vực CLVDT giai đoạn 2002-2009	71
Hình 3.3. cơ cấu sản lượng nông nghiệp tại vùng CLVDT tại Campuchia 2009	77

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

Tên viết tắt	Tên tiếng Anh	Tên tiếng Việt
ADB	The Asian Development Bank	Ngân hàng phát triển Châu Á
AMECS	Ayeyarwady - Chao Phraya - Mekong economic cooperation strategy	Chiến lược hợp tác kinh tế Ayeyarwady - Chao Phraya - Mê Kông
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations	Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á
CLV	Cambodia, Lao, Vietnam	Campuchia, Lào, Việt Nam
CLVDT	Cambodia-Lao-Vietnam Development triangle	Tam giác phát triển Việt Nam - Lào - Campuchia,
C-CLVDT	Cambodia-CLVDT	Khu vực tam giác phát triển CLV thuộc Campuchia
BIPM-EAGA	Brunei-Indonexia-Malaixia-Philippine - The East ASEAN Growth Area	Khu vực tăng trưởng ĐÔNG ASEAN - Brunei-Indonexia-Malaixia-Philippine
DT	Development triangle	Tam giác phát triển
EU	European Union	Liên minh Châu Âu
GT	Growth triangle	Tam giác tăng trưởng
GMS	Greater Mekong Subregion	Khu vực tiểu vùng sông Mê Kông
FDI	Foreign Direct Investment	Đầu tư trực tiếp nước ngoài
IMT GT	Indonexia, Malaixia, Thailand	Tam giác tăng trưởng Indonesia-Malaysia-Thailand
KCN		Khu công nghiệp

L-CLVDT	Lao-CLVDT	Khu vực tam giác phát triển CLV thuộc Lào
NAFTA	North America Free Trade Agreement	Hiệp định Thương mại Tự do Bắc Mỹ
SIJORI GT	Singapore-Malaixia-Indonexia growth triangle	Tam giác tăng trưởng Singapore-Malaixia-Indonexia
USD	United States dollar	Đô la Mỹ
V-CLVDT	Vietnam-CLVDT	Khu vực tam giác phát triển CLV thuộc Việt Nam
WEC	West - East Corridor	Sáng kiến hành lang Đông - Tây
WEF	World Economic Forum	Diễn đàn kinh tế thế giới
WTO	World Trade Organization	Tổ chức thương mại thế giới